

המכללה לביטחון לאומי

חומר רקע

ספטמבר 2019

המב"ל

המכללה לביטחון לאומי של מדינת ישראל נועדה לשמש מוסד ללימוד מקיף ומעמיק של הביטחון הלאומי, על כל מרכיביו ועל יחסי הגומלין שביניהם. תכנית הלימודים של המכללה לביטחון לאומי משולבת בתכנית לימודים אקדמית, המתנהלת הן בקמפוס אוניברסיטת חיפה והן בין כתלי המכללה. ענף ההדרכה במכללה הוא הגוף האחראי לתפעול הכללי של המכללה על כלל נגזרותיה.

ייעוד

המכללה לביטחון לאומי היא המוסד הממלכתי הגבוה במדינה להכשרת הסגל הבכיר בצה"ל ובמערכות הביטחון והממשל לתפקידי פיקוד וניהול בכירים, על פי החלטת הממשלה מתאריך ה-23 במאי, 1976.

מטרות שנת הלימודים במכללה

1. לימוד ומחקר של מרכיבי הביטחון הלאומי.
2. ניתוח קשרי הגומלין בין מרכיבי הביטחון הלאומי השונים.
3. פיתוח כלי חשיבה ברמה האסטרטגית המתאימים להתמודדות של בכירים עם אתגרים בתחום הביטחון הלאומי.

על תכנית הלימודים

שנת הלימודים במב"ל נפתחה ב-2 בספטמבר 2019 ועתידה להסתיים ב-15 ביולי 2020. שנת הלימודים כוללת גם תואר שני במדעי המדינה מטעם אוניברסיטת חיפה. במהלך שנת הלימודים, עוברים המשתתפים מספר רב של קורסים, התנסויות וסדורים העוסקים בכלל היבטי הביטחון הלאומי של מדינת ישראל ומקיפים ארבע תחומים מרכזיים: הגנה לאומית, מדינאות, כלכלה וחברה. מעבר לארבעת תחומי הלימוד, מעניק המב"ל למשתתפים כלים לחשיבה ותכנון ברמה האסטרטגית.

שנת הלימודים במב"ל מחולקת לארבע עונות לימוד: העונה הראשונה היא העונה הגלובאלית, בה יחשפו המשתתפים למושגי יסוד בתחום הביטחון הלאומי בראייה גלובלית, כמו גם להתפתחות המחשבה האסטרטגית. העונה מסתיימת בסיום לארבע מדינות באירופה (גרמניה, בריטניה, יוון וקפריסין) בחלוקה לצוותים, וכולל גם סיום במוסדות נאט"ו והאיחוד האירופי. העונה השנייה היא העונה הישראלית, בה יעמיקו במרכיבי הביטחון הלאומי של מדינת ישראל. העונה הכוללת התנסות בחקירה אסטרטגית ומסתיימת בסימולציה מדינית-ביטחונית העוסקת בסוגיית הפלסטינית. העונה השלישית היא עונת ההתמחות, בה כלל המשתתפים יעברו קורס בנושא העולם הדיגיטלי והשפעותיו על הביטחון הלאומי. בעונה זו כל משתתף יבחר בנוסף שני סמינרים נושאים בהם יתמחה על פי בחירתו. עונת ההתמחות תסתיים בסיום מפוצל למזרח. העונה הרביעית היא העונה האינטגרטיבית, בה כל משתתף יידרש להכין פרויקט גמר אשר יכיל את כלל תחומי הלמידה במב"ל. בסיום העונה נצא לסיום בארה"ב שיאפשר למשתתפים הבנה טובה יותר של המערכת האמריקאית, והקשרים המיוחדים עם מדינת ישראל.

במהלך השנה זוכים המשתתפים לשמוע ישירות מההנהגה הלאומית של מדינת ישראל ומהעולם, הם נפגשים עם מובילים בחברה הישראלית ובהם ראשי ערים, שרים, חברי כנסת, ראשי ארגוני הביטחון, מנכ"לים של משרדי ממשלה, שגרירים ועוד.

סגל המב"ל

מפקד המכללות הצבאיות והמב"ל: האלוף איתי וירוב

המדריכה הראשית: גב' מירב צפרי-אודיז מהועדה לאנרגיה אטומית

ראש התכנית האקדמית מטעם אוניברסיטת חיפה: פרופ' יוסי בן-ארצי

מדריך: תני"צ ערן קמין ממשטרת ישראל

מדריך: מר אמיר מימון ממשד החוץ

מדריך: אל"ם במיל' יהודה יוחננוף מצה"ל

מדריך: מר אבי אלמוג ממשד ראש הממשלה

מדריך: אל"ם עמירם יקירה מצה"ל

מדריכה אקדמית: ד"ר ענת שטרן

דגשים לשיח במב"ל

1. במב"ל חלים כללי Chatham House . נבקש גם מהמרצים לכבד כללים אלו ולא לצטט או לייחס את הנאמר בזמן ההרצאה במקומות אחרים.
2. המשתתפים בקורס סקרנים, על כן רצוי להשאיר לפחות שליש מזמן ההרצאה לשאלות ותשובות.
3. במב"ל קיימת תרבות של שיח כנה ופתוח, גם כשמדובר בנושאים קשים. נודה לאורחנו על סבלנותם לשמוע דעות ורעיונות אחרים.
4. במב"ל ישנם שישה תלמידים בינלאומיים (קצינים בצבאות זרים) השומעים את ההרצאות באנגלית באמצעות תרגום סימולטני. במידה ויש מצגת או חומר עזר אחר נדרש להעבירו עד שבוע לפני ההרצאה לטובת התרגום.
5. לאור הטרוגניות הכיתה והרקעים המגוונים של המשתתפים, נודה על מיעוט בשימוש בראשי תיבות במהלך ההרצאה או לחילופין ביאורן במהלכה.

פירוט המשתתפים

שם	ארגון	שם	ארגון
אל"ם עמית ימין	צה"ל - חי"ר	מר אודי שילה	משרד ראש הממשלה
אל"ם עידן כץ	צה"ל - חי"ר	מר בר צ'צ'ק	משרד ראש הממשלה
אל"ם אופיר לוויס	צה"ל - חי"ר	גבי חלי קונטנטה	רשות המקרקעין
אל"ם רומן גופמן	צה"ל - חיל שריון	נצ"ם משה אדרי	משטרת ישראל
אל"ם עידו מזרחי	צה"ל - חיל הנדסה	נצ"ם שלמה טולדנו	משטרת ישראל
אל"ם יוסי מצליח	צה"ל - חיל השלישות	נצ"ם צביקה חסיד	משטרת ישראל
אל"ם חיים מלכי	צה"ל - חיל תחזוקה	ד"ר רם ארז	משהב"ט
אל"ם נורית קדוש	צה"ל - חיל התחזוקה	מר שחר בץ	משהב"ט
אל"ם בני דה לוי	צה"ל - חיל האוויר	מר אמיר שגיא	משרד החוץ
סא"ל אביעד אטיה	צה"ל - חיל האוויר	גבי סימונה הלפרין	משרד החוץ
סא"ל עומר לוין	צה"ל - חיל האוויר	גבי ניצה רוגוזינסקי	חברת חשמל
אל"ם צבי לקח	צה"ל - בתי הדין	גבי סימה שפיצר	בנק ישראל
אל"ם אבי קינן	צה"ל - חיל המודיעין	Commodore Nitin Kapoor	חיל הים - הודו
אל"ם נדב תורג'מן	צה"ל - חיל הים	LTC Michael Smit	מארינס - ארה"ב
אל"ם גיא גולדפרב	צה"ל - חיל הים	COL Randal Allan	חיל האוויר - ארה"ב
אל"ם שלומי בן מוחא	צה"ל - פיקוד העורף	COL Davide Salreno	חיל האוויר - איטליה
מר הראל שרעבי	משרד האוצר	LTC Lars Maurischat	חיל האוויר - גרמניה
גבי מיכל מסטיי	משרד התפוצות	LTC Wong Kiohng Seng	חיל האוויר - סינגפור
מר גל שקל	וועדה לאנרגיה אטומית		